

je otišla studirati u Rotterdam. Na prvoj godini fakulteta krenuo je proces istraživanja osobe i rada Vincenta van Gogha. Imali smo namjeru napraviti cjelovitu predstavu na tu temu, kad nam se, igrom slučajja, nametnula ideja da tako kompleksan lik i djelo, i njegovu vezu s našim malenkostima, istražimo kroz faze. Kao prvu temu za istraživanje izabrali smo a što drugo nego "Suncokrete". Izveli smo tri uvertire pod nazivom *Suncokreti*. Svaka je slijedila nakon javne izvedbe one prethodne i mijenjala se do treće, kojom smo bili zadovoljni, a činilo nam se da je i publika bila zadovoljna. Sve tri uvertire govore su o istom: treba se usuditi biti različiti i ne dopustiti da te masa povuče. U ovoj predstavi, osim nas troje, nastupilo je i dvoje glazbenika koji su glazbu uživo izvodili na sceni te "masa", naši prijatelji koji su u predstavi sudjelovali iz publike. Ciklus *Suncokreta* je za nas bio važan korak. Tu smo shvatili da nam fizička rampa između izvođača i publike nije draga i zato smo je prvi puta probili. Sve tri predstave započinjale su našim izlaskom iz publike: simbolično i fizičko izdvajanje. Snaga mase, o kojoj smo i govorili, također je bila simbolički naznačena publikom-glumcima, koji su u jednom trenutku na lica stavili bijele, bezizražajne maske i ustali sa svojih sjedišta. Predstava je završavala našim izlaskom iz dvorane, opet kroz publiku, a svatko od nas je nekome iz publike darovao uho. Osluškiivanje dojmova publike bilo nam je važno u kreativnom procesu osmišljavanja sljedeće uvertire na istu temu. Ali bili smo svjesni toga da je ono što smo pred publikom pokazali i za što smo dobili kritike ili pohvale, odnosno bilo kakve povratne informacije, ipak mali uradak, zaokružena cjelina koja se nije dopunjavala ili skraćivala, nego se na istu temu, po sličnoj dramaturškoj liniji i s prethodnim vizualnim identitetom, stvarala posve nova predstava.

S predstavom *Treća uvertira: Suncokreti* prvi put smo nastupili na Smotri kazališnih amatera hrvatske. Nismo te godine osvojili nagradu za najbolju predstavu, ali smo dobili vrlo dobre kritike. Dalibor Foretić je za Novi list napisao da je predstava *Treća uvertira: Suncokreti bombon predstava za kazališne sladokusce*, a Anatolij Kudrjavcev na okruglom je stolu o predstavi rekao da je općenito gledajući dovoljno da predstava "pogodi" jednoga u publici... a mene je pogodila... Negdje s početkom tog projekta

započela je i naša suradnja s Centrom za kulturu i informacije Maksimir koji nas je prigrio kroz cijeli proces našega kazališnog rada u Šipku.

Četvrta uvertira nikad nije uprizorena. Vrtjela nam se stalno u mislima nakon ciklusa *Suncokreta*, ali smo onda dobili ideju za sljedeći tematski ciklus koji je jasnije sijao u našim glavama, a taj tematski ciklus, od pete do sedme uvertire, bio je *Brod*.

Petu uvertiru: Brod izveli smo samo jednom, na Festivalu autorskog pozorišta u Mostaru 1999. godine, a ona je značajna jer smo tu opet eksperimentirali odnosom s publikom. Naime, predstava je trebala trajati dok posljednja osoba iz publike ne odluči otići, a mi smo namovo izvodili istu dvadesetominutnu sekvencu. Jedina promjena iz sekvence u sekvencu bila je slika koju smo oslikavali na jedrima. Prvi gledatelji dvoranu su počeli napuštati nakon otprilike četiri sekvence, a cijela stvar nije završila kako smo mislili, odnosno nisu svi gledatelji otišli iz dvorane, nego se nekoliko onih upornih, nakon otprilike desete sekvence, popelo na pozornicu i dalje s nama izveli ono što su već upamtili od prije.

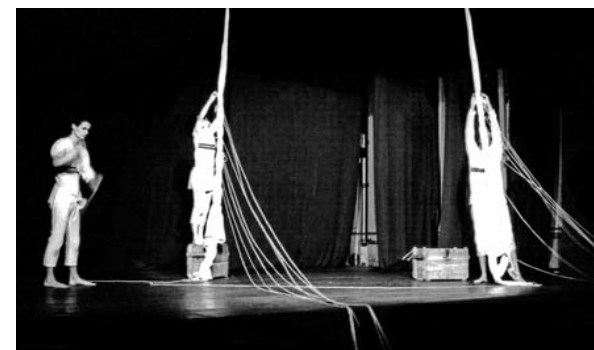
Šestu uvertiru: Brod drastično smo skratili, a u ciklusu *Broda*, ustvari možda i u našem cjelokupnom opusu, najvažnija je *Sedma uvertira: Brod*. Ta nas je predstava najviše obilježila. Tema ciklusa *Brod* bila je moć prevladavanja umjetničke krize. *Sedma uvertira* bila je dramaturški jednostavna: trojica mornara brišu palubu, i to vrlo doslovno čisteći cijeli izvedbeni prostor od početka do kraja mokrim krpama. Kad je prostor počišćen, mornari šarene krpe, kojima su brisali pod, vješaju na jedra da se osuše, uto počinje oluja i mornari pokušavaju spasiti brod zatvarajući jedra i učvršćujući jarbole tako da ih vezuju konopima za publiku. Mornari uspijevaju spasiti brod, jedra se opet otvaraju, ali se sad događa obrat, mornari skidaju i jedra i jarbole, pakiraju sve u dvije drvene kutije iz kojih su tijekom oluje vadili konope, jedan od mornara izgovara tek jednu rečenicu te očišćenu scenu napuštaju izlazeći kroz publiku. Cijela je predstava bila popraćena većinom autorskom glazbom i vizualno je bila vrlo čista. Nerijetko se događalo da nas netko nakon predstave pita za točno objašnjenje. Zazirali smo od toga da nekom verbalno objašnjavamo svoju poruku. Činilo nam se da je ona vrlo jasna svakoj osobi koja je želi osjetiti i da je svejedno

drukčija od osobe do osobe. Naš je *Brod* te godine na 40. jubilarnom Festivalu kazališnih amatera Hrvatske osvojio nagradu za najbolju predstavu u cjelini, a nakon toga je oplovio Hrvatsku i svijet. Igrali smo na studentskim festivalima i festivalima autorske poetike u Tunisu, Sloveniji, Litvi, Rumunjskoj, Norveškoj, BiH, Iranu, Kanadi i Tanzaniji. Predstava je gotovo bez teksta tako da smo je bez problema mogli izvoditi pred internacionalnom publikom. Posljednju rečenicu izveli bismo na lokalnom jeziku ili na engleskom.

Izdvojila bih dva zanimljiva gostovanja. Za izvedbe predstave u Teheranu morali smo dobiti odobrenje policije za čudoređe. Oni su nam rekli da predstavu možemo igrati pod uvjetom da ja i na izvedbi nosim maramu oko glave, što je tamo obvezno za sve žene, te da izbacimo scenu kojoj sjedam jednome mornaru na ramena kako bih visoko objesila krpu. Naime, zabranjeno je da se muškarci i žene javno dodiruju, ma kakva priroda dodira bila. Tada je brod tijekom oluje bio zavezan za muškarce jer su žene sjedile na balkonu, strogo odvojene. "Hale kešti male šomast, badbanhara bekešid", otprilike je glasila rečenica na perzijskom. Posljednja naša izvedba predstave *Sedma uvertira: Brod* bila je 2005. godine u Bagamoyu, studentskom gradu u Tanzaniji. U Bagamoyu je smješten Bagamoyo Colledge of Arts koji od svojih početaka svake godine organizira Bagamoyo Arts Festival. Tada smo prvi puta izvodili pred iznimno brojnom publikom. Predstavu je pogledalo oko dvije tisuće ljudi, a mi smo svoju rečenicu izgovorili na svahiliju (vidi naslov) i time oduševili publiku. Nakon ovog je festivala nekako i završilo naše grupno djelovanje, ali spomenula bih još dva tematska ciklusa uvertira koje su nastale između 2000. i 2002. godine. To su bile *Osma uvertira: Plam* i *Deveta uvertira: Plam* koja je tematizirala ljubav, te *Deseta uvertira: Ptica*, koja je povezala, barem u mojoj glavi, Vincenta van Gogha i Prevortovu pjesmu "Da bi se napravio portret ptice", a tematizirala je činjenicu da je biti shvaćen ipak nešto što te ispunja, bilo to odmah ili „čekati ako je potrebno godinama da ptica uđe u kavez“.

U svakom je slučaju razdoblje Šipka trajno obilježilo naše živote, vjetar je naša jedra usmjerio na različite strane, ali nas još uvijek obasjava isto zvjezdano nebo!

P. S. Brod je sada tvoj, načini mu jedra!

Sedma uvertira: Brod